

Motion till riksdagen

1989/90:Ub42

av Rune Rydén m.fl. (m)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Enligt proposition 1989/90:90 bör på sikt för alla lärartjänster inom högskolan med undantag av tjänsterna inom det konstnärliga området krävas avlagd doktorsexamen.

Det finns en risk för att högskolans kunskapssyn onödigtvis främjar ett synsätt enligt vilket teori och praktik skiljs åt och den teoretiska kunskapen får företräde framför den praktiska. Den för högskolan centrala frågan är i detta läge: vilka kunskapsslag – eller vilka aspekter på kunskap – skall gälla? Det brukar visserligen ofta sägas att frågor om kunskapens kvalitet skall vara högskolans ensak, men detta är till slut en frihet bara för vissa kunskapsslag: de som företräds av nu existerande fakulteter samt de konstnärliga kunskaperna. För t.ex. lärarnas och sjuksköterskornas kunskap är det andra villkor. Företrädarna för dessa kunskapsområden avses inte få tillgång till högre lärartjänster i högskolan (högskolelektor) om de inte har disputerat eller har motsvarande vetenskapliga kompetens. Det är den – på många sätt förtjänstfulla – vetenskapen som gäller. Varför gäller inte den – på många sätt förtjänstfulla – praktiska lärarkunskapen eller vårdkunskapen väl så mycket i ett sammanhang som det nu aktuella?

Ett viktigt skäl för att praktikerkunskapen bör få en accepterad ställning inom högskolan är att det är högskolan som fått sig anförtrodd att utbilda kvalificerade yrkeskvinnor och yrkesmän för sådana uppgifter som t.ex. sjuksköterskans och lärarens. Skälet kan sammanfattas i att praktikerkunskapen behövs för samhällets skull. Det finns visserligen vetenskaper om dessa yrkesområden och deras villkor. Men kunskapen i att vårda eller undervisa är av annat slag, liksom konsertviolinistens kunskap inte är musikvetenskapsmannens.

Detta resonemang bör äga tillämpning även vid utformningen av behörighetsbestämmelser för vissa högre lärartjänster inom högskolan. Dokumenterad förmåga i fråga om t.ex. praktisk undervisningskunskap bör – när det gäller högre tjänster på lärarutbildningsområdet – kunna vara behörighetsgivande. Bedrivande av utvecklingsarbete på undervisningskunskapens område – och då av hög klass – har ett självklart värde för detta högskoleområde. Det finns viktig kunskap inom högskolan som inte utan vidare låter sig inrymmas i gängse fakultetsämnen. Dokumenterad praktikerkunskap på t.ex. lärarutbildningsområdet bör kunna jämföras med bedrivande av konstnärligt utvecklingsarbete på det konstnärliga området när det gäller behörighet till högre lärartjänst.

Hemställan

Mot. 1989/90

Ub42

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till kompletterande behörighetsbestämmelser när det gäller högre lärartjänst inom vissa kunskapsområden av högskolan.

Stockholm den 19 mars 1990

Rune Rydén (m)

Bertil Persson (m)

Per Stenmarck (m)